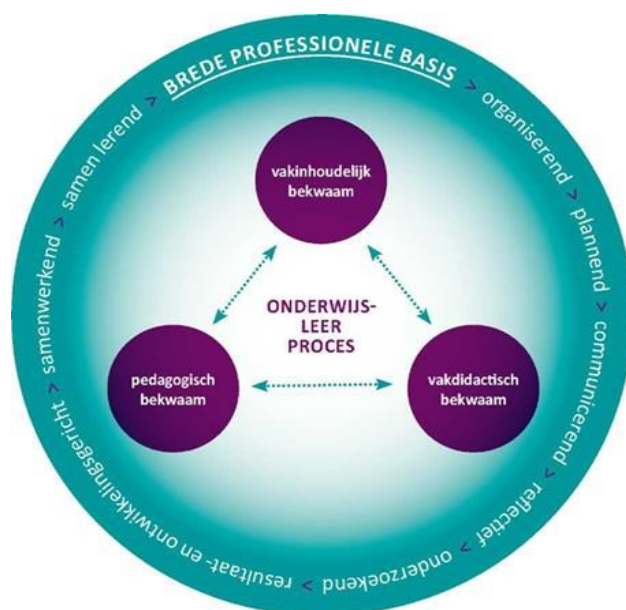

Handleiding

Handelingsbekwaam leraar

Module en leeruitkomst
Tweedegraads lerarenopleidingen NHL Stenden deeltijd FLEX

2020-2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Doel van de afstudeermodule Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo	4
2 Uitvoering module/leeruitkomst Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo	6
Ingangseisen	6
Afstudeerplan	6
Duur en fases binnen <i>Handelingsbekwaam leraar</i>	7
Start- en oriëntatiefase	7
Verdiepingsfase	8
Eindfase	10
3 Beoordeling Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo	11
Procedure beoordelingsgesprek	11
Eisen aan het beoordelingsportfolio Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo ..	11
Bijlage 1 Landelijke bekwaamheidseisen/Eindkwalificaties	13
Bijlage 2 Leerlijn Handelingsbekwaamheid TLO 2020-2021	20
Bijlage 3 Feedbackinstrument voortgangsgesprek FLEX Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo	22
Bijlage 4 Eindevaluatie door werkplekbegeleider Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo 2020-2021	23
Bijlage 5 Beoordelingsrubric Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo 2020-2021	25
Bijlage 6 Begeleiding en beoordeling in de afstudeerfase 2020-2021 module HB FLEX....	27
Bijlage 7 Format voorblad eindwerken	29

Inleiding

Voor je ligt de handleiding van de module *Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo*. In deze module, die samen met de module *Onderwijsprofessional* de afstudeerfase beslaat, laat je zien dat je als zelfstandig docent kunt functioneren binnen de complexe beroepssituaties van alledag in de beroepspraktijk. Welke beroepspraktijk dat is, hangt af van je keuze voor een afstudeerrichting en je werkplek. Landelijk worden de afstudeerrichtingen algemeen vormend onderwijs (avo) en beroepsonderwijs (bo) onderscheiden; bij de lerarenopleidingen van NHL Stenden Hogeschool is de richting beroepsonderwijs verder gesplitst in een variant die gericht is op het vmbo en een variant die gericht is op het mbo. Op het supplement bij je diploma komt je afstudeerrichting te staan, maar die beperkt je bevoegdheid niet. Je diploma maakt je bevoegd voor het volledige tweedegraads gebied.

Uiteraard staat deze module/leeruitkomst niet los van de beide andere leeruitkomsten in de afstudeerfase, Didactisch ontwerp en Professioneel profiel, die samen de module *Onderwijsprofessional leraar <vak> avo/(v)mbo* vormen. In die module gaat het om je bredere functioneren als professional. In de praktijk hangen beide modules sterk met elkaar samen en werk je aan beide tegelijk.

In deze modulehandleiding vind je een toelichting op de geïntegreerde leeruitkomst *Handelingsbekwaam leraar <vak>*, waarin je toont dat je al je kennis en vaardigheden kunt toepassen in de praktijk. Daarbij gaat het niet alleen om de onderwijsactiviteiten en begeleiding die je verzorgt voor leerlingen/studenten, maar ook om de afstemming van wat je doet op de lange termijn doelen van je vak, en op de visie en inrichting van de school waar jij werkt. Binnen de eindkwalificaties is dit omschreven als het perspectief 'door het jaar heen'. Als bijlagen in deze handleiding vind je de eindkwalificaties, de wijze van beoordeling en de begeleiding die je van de opleiding en de werkplek (WPL-school) kunt krijgen en alle andere informatie die je nodig hebt om je startbekwaamheid als docent aan te tonen. Voor nadere informatie over de begeleiding kun je terecht bij je opleiding.

Naast deze handleiding is het raadzaam om berichten op Blackboard en intranet bij te houden; daar vind je t.z.t. aanvullende informatie over procedures e.d. Bij het schrijven van deze Handleiding bevinden we ons nog midden in de Coronamaatregelen en overzien we niet exact wat er in het studiejaar 2020-2021 wel en niet mogelijk zal zijn. Nadere informatie over vragen als 'wat gaat er online en wat gaat er offline georganiseerd worden?' zullen we communiceren via Blackboard.

1. Doel van de afstudeermodule Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo

In de afstudeerfase van je opleiding laat je zien dat je minimaal het eindniveau hebt bereikt zoals dat in de landelijke bekwaamheidseisen voor leraren vanaf augustus 2017 wordt omschreven als 'startbekwaam': zie Bijlage 1.

De module Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo draait om je functioneren in de dagelijkse praktijk als leraar in hetzij havo-vwo, hetzij vmbo, hetzij mbo (afhankelijk van de afstudeerrichting die je kiest). Daarbij gaat het om alles wat tot het werk van een leraar behoort, van onderwijs ontwerpen en uitvoeren, leerlingen begeleiden tot teamvergaderingen bijwonen en contact met ouders of andere externe partijen onderhouden. Voor deze module is het cruciaal dat je naast bewijzen van wat je doet en maakt (beeldmateriaal, onderwijsmateriaal) in je portfolio ook onderbouwde reflecties opneemt op je eigen vakdidactische en pedagogische keuzes, je handelen in de praktijk en feedback van je leerlingen/studenten, werkplekbegeleiders en anderen. Doel is om aan te tonen dat je in je professioneel handelen in de praktijk voldoet aan het eindniveau van de bachelor tweedegraads lerarenopleiding.

Voor deze module is er één veelomvattende leeruitkomst gedefinieerd:

Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent binnen de kaders van de bekwaamheidseisen. Dat betekent dat je doelmatig en intercultureel sensitief handelt t.a.v. leerlingen, collega's en alle andere betrokkenen, in het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en ontwikkelen van onderwijs op jouw school en dat je je handelen onderbouwt vanuit actuele inzichten uit theorie en praktijk.

De bijbehorende beoordelingscriteria zijn:

1. Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/ studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.
2. Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening houdt met verschillen tussen leerlingen/ studenten.
3. Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.
4. Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.
5. Je functioneert betrouwbaar en proactief, handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.
6. In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.

Gedurende de afstudeerfase verzamel je bewijsstukken om aan te tonen dat je aan deze criteria voldoet; de invulling hiervan is grotendeels aan jezelf. Deze bewijsstukken gebruik je om je voortgang te illustreren bij het voortgangsgesprek en (een selectie ervan) neem je bij de afronding van de

module HB op in je beoordelingsportfolio. Om je ontwikkeling te stimuleren organiseert NHL Stenden begeleiding (details verschillen per opleiding). Ook op een aantal opleidingsscholen/de werkplek vindt begeleiding plaats (dit verschilt per werkplek). Zie verder Bijlage 6 voor de verschillende rollen van begeleiders en beoordelaars t.a.v. de module Handelingsbekwaam.

2 Uitvoering module/leeruitkomst Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo

Ingangseisen

Voordat je aan de afstudeerfase (de module Handelingsbekwaam leraar of de module Onderwijsprofessional, of beide tegelijk) kunt beginnen, moet je in elk geval de propedeusemodules (de modules *Oriëntatie op onderwijs en beroep* en *Basis vakgebied*) voor jouw opleiding behaald hebben. Dit is een formele ingangseis.

Daarnaast valt het zeer aan te bevelen om al ver gevorderd te zijn in de modules *Pedagogiek*, *Verdieping vakgebied* en *Vakdidactiek*. N.B. Voor mensen die al jaren werkzaam zijn in het onderwijs kan wellicht *Vakdidactiek* en het vakdidactisch lesbezoek gecombineerd worden met de module *Handelingsbekwaam leraar <vak>*. Zij kunnen het portfolio voor die module voor een deel vullen op grond van hun werkervaring.

Voor de afstudeermodules kun je geen standaard- of maatwerkvalidering aanvragen. (Je kunt wel eerdere ervaring en kennis inbrengen in je portfolio: zie verderop in deze Handleiding).

Afstudeerplan

Bij de start van een van de afstudeermodules maak je als deel van je leerarrangement een afstudeerplan dat je bespreekt met je studiecoach. Hierin leg je vast welke afstudeerrichting je doet: avo, bo-vmbo of bo-mbo. In je afstudeerplan plan je ook de volgorde waarin je aan de afstudeermodules/leeruitkomsten gaat werken. Op Blackboard (FLEX - B TLO - Generiek - Onderwijsprofessional) vind je een uitgewerkt stappenplan.

Studenten van de deeltijd zijn in principe zelf verantwoordelijk voor het organiseren van een werkplek. Uiteraard kan het Praktijkbureau hierbij wel ondersteuning bieden (praktijkbureau@nhlstenden.com). De werkplek moet overeenkomen met de gekozen afstudeerrichting.

N.B. Belangrijk is dat je je bij de start van de afstudeerfase inschrijft bij het Praktijkbureau. In het stappenplan vind je hiervoor de details.

Na aanmelding ontvang je vanuit het Praktijkbureau per mail je stagecontract. Een stagecontract is een overeenkomst tussen student, opleiding en wpl-school. Hierin staan de rechten en plichten beschreven van de verschillende partijen. De overeenkomst dient te worden ondertekend door de student en de wpl-school. De stageovereenkomst moet ook worden ingediend als het je eigen werkplek betreft.

Duur en fases binnen *Handelingsbekwaam leraar*

Voor de deeltijd/FLEX-studenten is er geen vaste duur voor uitvoering van de module *Handelingsbekwaam* vastgelegd, omdat de context en achtergrond per student zo kan verschillen¹. Het gaat er om dat de bewijzen voor de leeruitkomsten in de authentieke praktijkcontext zijn verzameld en dat ze het gevraagde Bachelorniveau volgens de actuele criteria aantonen. Het maakt vooral uit welke leeruitkomsten je in je leerarrangement combineert en of je al een werkplek hebt in de richting die je als afstudeerrichting kiest. Ben je al werkzaam als docent, dan kun je onder voorwaarden (voor precieze criteria: zie verderop in deze Handleiding) ook eerdere ervaringen en materialen aandragen als bewijzen. Je meldt dan bij het Praktijkbureau vanaf welk moment je officieel begint aan de afstudeermodule *Handelingsbekwaam*, zodat begeleiding en beoordeling goed geregeld kunnen worden.

Elke student zorgt er op de werkplek voor dat hij/zij een werkplekbegeleider krijgt toegewezen. Als je een plek gevonden hebt, kun je in een kennismakingsgesprek op de school een beeld krijgen van de mogelijkheden die er op die wpl-school zijn en welke afspraken er met betrekking tot stagiaires gelden.

Om de leeruitkomst aan te tonen, volg je een aantal stappen. De invulling hiervan is grotendeels aan jezelf. Enkele momenten/activiteiten staan in dit proces wel vast. Deze worden hierna kort beschreven

Start- en oriëntatiefase

In deze fase maak je kennis met de groepen en de collega's (indien je wpl-school niet je werkplek is). Mogelijk kun je aansluiten bij intervisiebijeenkomsten voor lio-studenten of beginnende docenten op je school. Verder verschilt het per opleiding hoe de begeleiding wordt georganiseerd. Elke student heeft in ieder geval een studiecoach/afstudeerbegeleider die hem of haar begeleidt.

De eerste weken ben je bezig met het concretiseren van de leeruitkomst naar je vak, de afstudeerrichting, de school en je eigen ontwikkeling. Op basis hiervan ga je nadenken over concrete leervragen. Dit geheel werk je uit in een professionaliseringsplan. Hierin geef je aan wat je leerdoelen zijn voor de module *Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo*, welke bewijzen je mogelijk al hebt en welke concrete activiteiten je gaat ondernemen. De leerdoelen zijn geformuleerd in de context van je afstudeerrichting, vak, werkplek en je eigen professionele ontwikkeling en komen voort uit de leeruitkomst en de daaronder liggende bekwaamheidseisen. Het professionaliseringsplan heeft het karakter van een groeidocument en zal regelmatig worden bijgesteld.

Je kunt bij het opstellen van het professionaliseringsplan gebruikmaken van de leerlijn *Handelingsbekwaam* (Bijlage 2) en/of onderstaande richtvragen:

Concretiseren LUK	Wat kan ik al? Wat doe ik al?	Wat moet/wil ik nog leren?	Hoe ga ik dat leren?	Hoe ga ik dat laten zien?
Concretiseren van de LUK naar vak, afstudeerrichting, school en jezelf.	Analyseren van wat je al kunt a.d.h.v. de geconcretiseerde LUK.	Vanuit de vorige stap komen tot het vaststellen van leerdoelen.	Vertalen van je leerdoelen naar concrete leeractiviteiten in een plan van aanpak (professionaliseringsplan)	Bedenken welke portfoliostukken je wilt gaan gebruiken om de LUK aan te tonen.

¹ Om toch enig idee te geven: voor voltijdstudenten beslaat de afstudeerfase een volledig jaar in de praktijk van hun afstudeeromgeving, waarbij ze voor ongeveer 0,25 fte (minimaal 6 lesuren in het VO of 3 dagdelen in het mbo) ingezet worden bij onderwijsactiviteiten, verdeeld over 3 dagen, met de resterende tijd voor onderwijsvoorbereiding, professionalisering en het didactisch ontwerponderzoek.

- Je bespreekt je professionaliseringsplan met je studietoestel/afstudeerbegeleider en je werkplekbegeleider en/of schoolopleider, vraagt hen om feedback en past het professionaliseringsplan waar nodig aan. Je studietoestel/afstudeerbegeleider zal bij het geven van feedback voornamelijk letten op de volledigheid en haalbaarheid. De werkplekbegeleider en/of schoolopleider zullen bij het geven van feedback vooral kijken of je leerdoelen en activiteiten passend zijn bij de ontwikkeling die zij zien in jouw functioneren en de mogelijkheden in de school.

De start- en oriëntatiefase wordt afgesloten met de kennismaking met je eerste examiner, ofwel het startgesprek:

Startgesprek

Het doel van dit gesprek is inzicht te krijgen in je ontwikkeling en vooruit te kijken naar de volgende fase. Het is dus een ontwikkelingsgericht gesprek. Bij dit gesprek zijn de eerste examiner van je opleiding aanwezig en evt. je studietoestel/afstudeerbegeleider.

Ter voorbereiding op dit gesprek lever je een week van tevoren de volgende documenten aan:

- je professionaliseringsplan 1
- feedback van je studietoestel/afstudeerbegeleider en je werkplekbegeleider op je professionaliseringsplan en de wijze waarop je je professionaliseringsplan aangepast hebt op grond van deze feedback

Tijdens het startgesprek staat centraal wat jij nodig hebt om je te ontwikkelen tot startbekwaam leraar in jouw vakgebied en afstudeerrichting.

Na afloop van het gesprek geeft de examiner feedback en schrijf jij een kort reflectieverslag dat je naar de 1^e examiner, je studietoestel/afstudeerbegeleider en je werkplekbegeleider stuurt. Indien nodig stel je je professionaliseringsplan bij.

Verdiepingsfase

De fase loopt van het startgesprek tot het voortgangsgesprek, dat gebaseerd wordt op een portfolio en een vakdidactisch lesbezoek.

- Gedurende deze fase ben je bezig met de door jou geformuleerde activiteiten en de taken die je hebt binnen de school. In deze fase breng je verdieping aan in je ontwikkeling tot startbekwaam docent in jouw vak en afstudeerrichting. Dit doe je aan de hand van het professionaliseringsplan, dat je naar aanleiding van feedback hebt bijgesteld (Professionaliseringsplan 2).
- Je verzamelt bewijzen waarmee je aantoont aan de leeruitkomst te voldoen.
- Je organiseert in samenspraak met de studietoestel/afstudeerbegeleider een vakdidactisch lesbezoek, met aansluitend het voortgangsgesprek.

Vakdidactisch bezoek (gekoppeld aan het voortgangsgesprek)

Het vakdidactisch bezoek vindt plaats in de authentieke situatie. Dit bezoek is formatief van aard en wordt gedaan door de eerste examiner (een docent van of namens jouw opleiding).

Een week van tevoren lever je bij de docent die het vakdidactisch bezoek gaat doen aan:

- voorbereiding van de onderwijsactiviteit (bijvoorbeeld een lesplanformulier) en onderwijsmateriaal
- theoretische verantwoording van de gemaakte pedagogische en didactische keuzes

- beschrijving van de beginsituatie (context)
- specifieke punten waar je graag feedback op wilt hebben

Je examinerator (opleidingsdocent) observeert je bij een onderwijsactiviteit en geeft ook schriftelijke feedback.

Voortgangsgesprek

Gekoppeld aan het lesbezoek vindt er een voortgangsgesprek plaats tussen jou, de eerste examinerator en de schoolopleider/werkplekbegeleider. Het belangrijkste doel hiervan is dat je een helder beeld krijgt van waar je staat in je ontwikkeling tot startbekwaam leraar. In het gesprek krijg je als het ware een spiegel voorgehouden. Jij krijgt hierdoor inzicht in waar je staat en wat je nog moet doen om het eindniveau te bereiken. Het is dus een ontwikkelingsgericht gesprek met een formatief karakter. Het gesprek levert input voor jou zelf, maar ook voor de schoolopleider/werkplekbegeleider. Het is aan te bevelen om dit lesbezoek en gesprek tijdig in te plannen, zodat je gericht met de feedback verder kunt.

Vorbereiding van het gesprek

Een week van tevoren lever je een portfolio aan met daarin:

- voorblad conform de algemene instructies voorblad (Bijlage 7)
- inhoudsopgave
- korte inleiding waarin je in elk geval aangeeft op welke school je lesgeeft, aan welke niveaus en voor welke vakken je wordt ingezet
- een kritische reflectie waarbij je de beoordelingscriteria doorneemt en in gaat op de door jou gestelde leerdoelen (maximaal 6 A4). Je verwijst in de reflectie steeds naar mogelijke bewijsstukken, die je toevoegt als bijlage. In je reflectie komen de onderstaande punten terug:
  - Welke activiteiten heb ik ondernomen?
  - Wat heb ik afgelopen periode geleerd?
  - Met welke literatuur en theorieën onderbouw ik mijn handelen?
  - Wat heb ik gedaan met de feedback die ik gekregen heb?
  - Wat zijn mijn sterke en minder sterke punten?
  - Hoe kan ik nog verder groeien?
- Conclusie en vooruitblik; je geeft antwoord op de vragen: waar sta ik in mijn ontwikkeling als docent binnen de door mij gekozen afstudeerrichting? Aan welke leerdoelen wil ik in de volgende fase werken?
- Bijlagen met selectie van bewijsstukken, waarbij je per bewijsstuk kort en bondig aangeeft wat je hiermee aan wilt tonen. De volgende bewijsstukken dienen in elk geval opgenomen te worden:
  - videofragment van je handelen in een authentieke situatie. Indien dit niet toegestaan is voeg je een ondertekende verklaring van je werkplekbegeleider toe. Je zorgt in dat geval voor andere bewijzen die een beeld geven van je handelen in de praktijk.
  - materiaal van onderwijsactiviteiten
  - feedback van leerlingen/studenten
  - feedback van je werkplekbegeleider
  - je professionaliseringsplan (versie 2)

Uitvoering van het voortgangsgesprek

Het voortgangsgesprek duurt ongeveer 50 minuten. Tijdens dit gesprek staat de voortgang van jouw ontwikkeling tot startbekwaam leraar centraal. Je benoemt waarin je bent gegroeid, wat je ontwikkelpunten zijn en welke verdieping er heeft plaatsgevonden ten opzichte van de oriëntatiefase. Na jouw presentatie van maximaal 20 minuten stellen de examinerator en werkplekbegeleider/schoolopleider vragen n.a.v. je presentatie en portfolio.

Na afloop vullen de examinerator en werkplekbegeleider/schoolopleider samen de ontwikkelrubric voor het voortgangsgesprek in (zie Bijlage 3). De examinerator geeft duidelijk aan of je ontwikkeling op het gewenste niveau ligt. Je schrijft zelf een reflectie n.a.v. dit gesprek dat je naar alle aanwezigen en de studiecoach/afstudeerbegeleider toestuurt. Tevens stel je waar nodig je professionaliseringsplan weer bij, waarbij je leerdoelen opneemt voor de eindfase (versie 3).

Eindfase

Deze fase loopt van het voortgangsgesprek tot de aanvraag van je assessment/beoordelingsgesprek.

- In deze fase werk je verder aan je ontwikkeling tot startbekwaam docent in jouw vakgebied en afstudeerrichting. Dit doe je aan de hand van het professionaliseringsplan, dat je naar aanleiding van het vakdidactisch lesbezoek en het voortgangsgesprek hebt bijgesteld.
- Je stelt het beoordelingsportfolio op waarin je door middel van kritische reflecties en bewijzen aantoot aan de leeruitkomst te voldoen.
- Je neemt ook de eindevaluatie van je werkplekbegeleider op.
- Ter afsluiting van deze fase vindt het beoordelingsgesprek Handelingsbekwaam Leraar plaats aan de hand van jouw portfolio.

3 Beoordeling Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo

De examinering van de module HB bestaat uit een gesprek met je 1e en 2e examinerator naar aanleiding van je beoordelingsportfolio. Je werkplekbegeleider en/of schoolopleider kunnen hierbij aanwezig zijn, maar zij hebben in het gesprek geen beoordelende rol². Dit gesprek wordt aan de hand van je beoordelingsportfolio gevoerd.

Procedure beoordelingsgesprek

Het portfolio stuur je minimaal twee weken voor het eindgesprek naar beide examineratoren. Het gesprek duurt 90 minuten. Jij geeft een presentatie van ongeveer 20 minuten, waarbij het uitgangspunt is dat de examineratoren kennis hebben genomen van het portfolio. Daarna volgt een criteriumgericht interview van 40 minuten dat zich richt op de volgende onderdelen:

- In hoeverre is aan de leeruitkomst en bijbehorende beoordelingscriteria voldaan, m.a.w. ben je handelingsbekwaam?
- Hoe heb je je in de gekozen afstudeerrichting ontwikkeld?
- Wat zijn in de eerstkomende jaren ontwikkelpunten voor jou als (startend) docent?

Ten slotte gaan de examineratoren zich beraden en vullen zij samen de beoordelingsrubric in (zie Bijlage 5). Daarna bespreken zij de voorlopige uitslag met je.

Eisen aan het beoordelingsportfolio Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo

Je levert je portfolio zo kort en bondig mogelijk aan. In totaal bestaat het beoordelingsportfolio uit:

- Voorblad conform de algemene instructies voorblad (Bijlage 7)
- Inhoudsopgave
- Korte inleiding waarin je in elk geval aangeeft op welke school je lesgeeft, aan welke niveaus en voor welke vakken je wordt ingezet
- Een kritische reflectie waarbij je de beoordelingscriteria doorneemt (maximaal 12 A4). Je verwijst in de reflectie steeds naar de betreffende bewijstukken in de bijlagen. In je reflectie komende onderstaande punten terug:
  - Welke activiteiten heb ik ondernomen?
  - Wat heb ik deze periode geleerd?
  - Met welke literatuur en theorieën onderbouw ik mijn handelen?
  - Wat heb ik gedaan met de ontvangen feedback, bijvoorbeeld van leerlingen, werkplekbegeleider, collega's, vakdidacticus/examinator, schoolopleider etc.?
  - Wat zijn mijn sterke en minder sterke punten?
  - Hoe kan ik nog verder groeien?
- Conclusie waarbij je in gaat op de centrale vragen:
  - Waaruit blijkt dat ik een startbekwaam leraar ben?
  - Hoe heb ik me in de gekozen afstudeerrichting ontwikkeld?
  - Wat zijn mijn ontwikkelpunten als (startend) docent?

---

² Tenzij de schoolopleider is aangewezen als tweede examinerator.

- Bijlagen met gekregen feedback, waaronder in elk geval:
  - een eindevaluatie van je werkplekbegeleider (Bijlage 4)
  - feedback n.a.v. het vakdidactisch bezoek en het voortgangsgesprek, je reflectie hierop en de daaruit volgende bijstellingen in je professionaliseringsplan
  - feedback van leerlingen/studenten
- Bijlagen met selectie van bewijsstukken, waarbij je per bewijsstuk kort en bondig aangeeft wat je hiermee aan wilt tonen. De volgende bewijsstukken dienen in elk geval opgenomen te worden:
  - videofragment(en) van je handelen in een authentieke situatie. Indien dit niet is toegestaan voeg je een ondertekende verklaring van je werkplekbegeleider toe. Je zorgt in dat geval voor andere bewijzen die een beeld geven van je handelen in de praktijk
  - materiaal van onderwijsactiviteiten (denk daarbij o.a. aan lesvoorbereiding, materiaal dat ingezet wordt tijdens onderwijsactiviteiten)
  - toetsmateriaal

N.B. Het bewijsmateriaal kan allerhande vormen hebben: beeldmateriaal, beroepsproducten, gegeven feedback of toetsen etc. Voor de bewijsstukken geldt dat ze gevarieerd, relevant, authentiek, actueel en van de gevraagde kwaliteit zijn (zgn. VRAAK-criteria).

VRAAK-criteria voor bewijsmateriaal

Variatie van het bewijsmateriaal: zijn de bewijsstukken afkomstig uit voldoende gevarieerde contexten? Dekken de bewijsstukken samen de volledige reikwijdte van de leeruitkomst? Bijvoorbeeld aantonen van bekwaamheid in het uitvoeren van onderwijs vraagt om bewijsstukken uit verschillende onderwijssituaties.

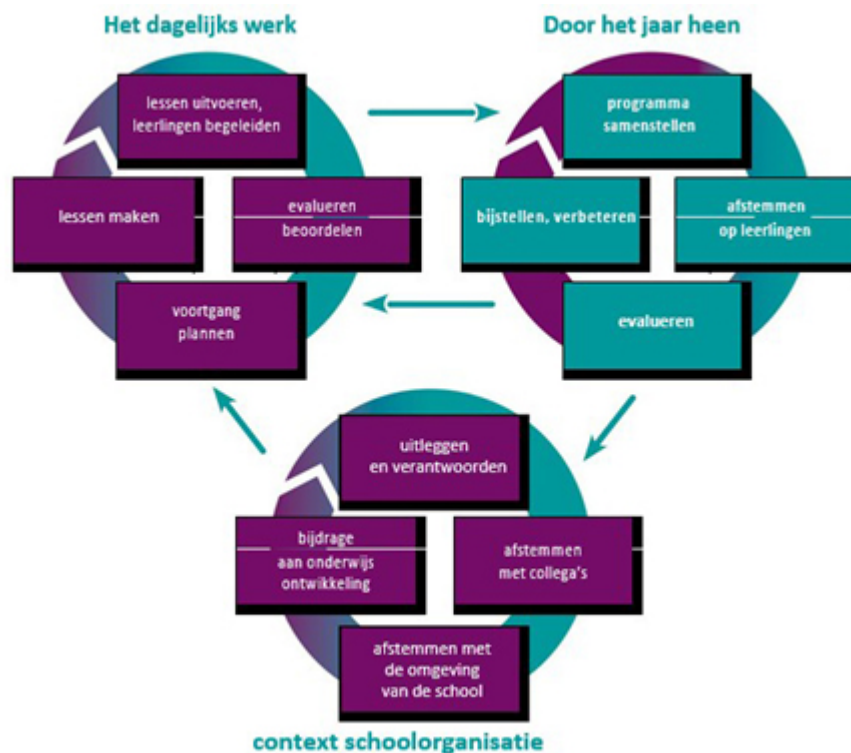
Relevantie van het geleverde bewijsmateriaal: is het materiaal inhoudelijk relevant voor de betreffende leeruitkomst(en)? Laten de bewijsstukken zien dat er sprake is van een beheersingsniveau zoals in de leeruitkomsten is geformuleerd? (Kijk hiervoor ook naar de onderliggende bekwaamheidseisen niveau 3.) Is de context waarop het geleverde materiaal betrekking heeft relevant?

Authenticiteit van het bewijsmateriaal: centraal staat hier de vraag of en in welke mate het materiaal dat is aangedragen daadwerkelijk door jou is geproduceerd of betrekking heeft op jouw taak/beroepsuitoefening. Als het materiaal in samenwerking met anderen is geproduceerd, wat was dan jouw rol hierin?

Actualiteit van het bewijsmateriaal: laat het materiaal zien dat je de kennis en vaardigheden die in de leeruitkomst genoemd worden nog steeds beheerst? Bijvoorbeeld bij zelf ontwikkeld lesmateriaal maakt het uit hoe recent het is en hoe recent bronnen zijn waarop je je baseert.

Kwaliteit van het bewijsmateriaal: laat het bewijsmateriaal zien hoe intensief of langdurig je ervaring is? Het maakt bijvoorbeeld uit of je met een of met vele doelgroepen hebt gewerkt. Wordt aangetoond dat de verworven competenties worden beheerst op hbo-bachelorniveau?

Bijlage 1 Landelijke bekwaamheidseisen/Eindkwalificaties

EEN BEKWAME LERAAR

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

De bekwaamheid van de leraar wordt in belangrijke mate bepaald door zijn vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische kennis en kunde. De basis daarvan wordt in de bekwaamheidseisen vastgelegd.

Bij de interpretatie van de bekwaamheidseisen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- **De leraar is een professional:** Hij heeft een complex professioneel beroep dat hoge eisen stelt aan het niveau van zijn beroepskennis en -kunde. De leraar werkt in een professionele ruimte waarin hij verantwoordelijkheid neemt en voortdurend afwegingen en keuzes maakt. Hij werkt met een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding zowel in de dagelijkse uitvoering als bij het bijstellen en verbeteren van het onderwijs. Het vermogen om zich blijvend te kunnen ontwikkelen in zijn werk, samen met en van zijn collega's te kunnen leren en bij de tijd te blijven is daarbij essentieel. Met collega's worden hier professionals bedoeld, ook van andere beroepen en zowel binnen als buiten de school. Het meewerken aan innovatie en onderzoek wordt onder deze uitspraak begrepen. Als professional in het onderwijs kan hij op basis van een brede algemene ontwikkeling, actuele ontwikkelingen in de samenleving vertalen naar zijn onderwijspraktijk.
- **Het gewenste niveau van beroepskennis en -kunde:** maakt het noodzakelijk dat de leraar een opleiding voltooid heeft op ten minste bachelor- of masterniveau of een opleiding die daaraan

gelijkwaardig is. Deze opleidingen moeten voldoen aan algemene criteria van niveau en kwaliteit, die dus ook voor deze bekwaamheidseisen gelden. Eisen betreffende de taal- en rekenvaardigheid van de leraar maken hier deel van uit. Deze criteria vormen het referentiekader voor het vaststellen van het niveau van bekwaamheid.

- **Werken in het onderwijs is teamwerk:** samenwerken met collega's, ouders en anderen, het aanspreken en aanspreekbaar zijn en het professionele handelen uitleggen en verantwoorden. Dit vereist communicatieve vaardigheden en goed kunnen samenwerken. Anderen zijn in deze context degene die professioneel bij de leerling of bij het onderwijs betrokken zijn. Dat kunnen onder andere beroepsbeoefenaren zijn in de sfeer van jeugdwerk, maatschappelijk werk, justitie of gezondheidszorg. Het gaat bijvoorbeeld ook om contacten met buitenschoolse opvang of samenwerking op het gebied van sport, kunst en cultuur. In het beroepsonderwijs bijvoorbeeld ook om de samenwerking met stagebedrijven en begeleiders op de werkplek. Om zijn beroep goed te kunnen uitoefenen moet de leraar kunnen organiseren, plannen en prioriteiten stellen.
- **Bekwaamheid is meer dan kennis en kunde:** In de interactie tussen de leraar en de leerling spelen de persoonlijkheid en de beroepshouding van de leraar een belangrijke rol. Het is daarom essentieel dat de leraar beschikt over zelfkennis en in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in het professionele handelen.

Deze uitgangspunten zijn bij de lerarenopleidingen van NHL Stenden Hogeschool vooral geëxpliciteerd in de onderliggende 'brede professionele basis'. Omdat ze onder de andere bekwaamheidsdomeinen liggen, vervullen ze een essentiële rol in de opleiding tot leraar. Inhoudelijk zijn ze verbonden met de andere drie domeinen, maar de focus ligt meer op attitude dan op kennis en kunde.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS VOOR BEKWAAMHEID EN KWALIFICATIE LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Op basis van gevorderde kennis en kunde binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs, en ondersteund door gespecialiseerde handboeken en onderwijsmethodes kan de leraar:

- zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden.
- zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS - AFSTUDEERFASE

Onderzoekend vermogen

- doet didactisch ontwerponderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en maakt gebruik van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- kan bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.

Digitale geletterdheid

- kan actuele digitale middelen verantwoord en effectief inzetten voor zijn onderwijs.
- houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen in de inzet van educatieve digitale middelen.

Professionele samenwerking

- kan betrouwbaar en proactief functioneren als collega binnen de vakgroep/het team op de school.
- kan samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- kan methoden voor collegiale consultatie, intervisie, supervisie en andere vormen van samenwerken inzetten ten behoeve van de eigen ontwikkeling of die van de school.
- kan gesprekken voeren met derden in belang van de ontwikkeling van zijn leerling.
- gaat professioneel om met situaties waarin belangen / standpunten / emoties conflicteren.

Beroepsbeeld

- kan zijn onderwijs afstemmen op maatschappelijke, regionale tot internationale, ontwikkelingen en zijn leerlingen voorbereiden op de maatschappij, met verdiepende kennis van de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (afhankelijk van de gekozen afstudeerrichting).
- gedraagt zich naar zijn sociaalmaatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden als docent, in zijn bijdrage aan de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen.
- is bekend met enkele vormen waarin de beroepsgroep zich internationaal, landelijk en regionaal organiseert en actuele ontwikkelingen daarin.

Professioneel profiel

- kan zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden aan de hand van actuele bronnen.
- kan een eigen onderwijs- en vakvisie m.b.t. de afstudeerrichting onderbouwen met actuele literatuur en verbinden aan eigen voorbeelden en regionale, landelijke en internationale voorbeelden.
- kan in professionele dialoog de eigen professionele identiteit ontwikkelen.
- zet zijn persoonlijke professionele talenten in voor zijn leerlingen, collega's en de school, binnen de richting die hij gekozen heeft.
- kan de overtuigingen en waarden die onder zijn eigen gedrag liggen benoemen en koppelen aan zijn visie, als reflectieve professional die voortdurend nadenkt over het eigen handelen en over effecten daarvan op leerlingen/ collega's.
- kan zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval:

- a. de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- b. boven de leerstof staat;
- c. de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- d. vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- e. kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- f. zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID - AFSTUDEERFASE

kennis

- beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden waarvoor hij verantwoordelijk is en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak(gebied).
- kent de relatie van de leerstof voor zijn vak(gebied) met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's.
- + voor beroepsonderwijs: heeft actuele kennis van beroepen in de branche of branches waarvoor hij opleidt en kan verband leggen tussen de leerstof en de kwalificatiedossiers van die branche of branches.
- overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen.
- weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs of de beroepspraktijk.
- kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's.
- heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt, namelijk één of meer van de verschillende leerwegen van het vmbo, het praktijkonderwijs of de onderbouw van havo of vwo.
- + voor beroepsonderwijs: heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof van de verschillende typen en niveaus van de educatie en het beroepsonderwijs.
- weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren.

kunde

- beheerst de leerstof die vereist is voor zijn vak(gebied) binnen de afstudeerrichting dat hij de leerstof adequaat kan aanpassen aan de doelgroep
- is op de hoogte van de wettelijke kaders voor het vakgebied binnen de afstudeerrichting.
- kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen, uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden.
- + voor beroepsonderwijs: kan de leerstof ook richten op de beroepspraktijk en de verbinding van de theorie aan de (beroeps)praktijk.
- kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school.
- + voor beroepsonderwijs: is in staat tot het onderhouden en benutten van contacten met het beroepenveld waarvoor hij opleidt.
- kan zijn onderwijs afstemmen op verschillen tussen leerlingen.
- kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs;
- kan daarbij vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en zo bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakdidactisch bekwaam betekent dat de leraar of docent:

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
  - 1) hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
  - 2) bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
  - 3) hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
  - 4) hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
  - 5) hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

*N.B. Hoewel de eisen generiek zijn beschreven, moeten ze steeds gelezen worden als **vakspecifiek gekleurd**.*

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID -- AFSTUDEERFASE

kennis

Onderwijsvoorbereiding

- heeft zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs wat betreft voor zijn doelgroep relevante leer- en onderwijstheorieën.
- kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid van de methodes voor zijn leerlingen kan vaststellen, verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen, ook wat betreft culturele verschillen, verschillende manieren om de methode aan te vullen en verrijken.
- weet hoe een leerplan in elkaar zit en kent de criteria waaraan een goed leerplan moet voldoen (onder meer in het kader van beroepsgericht onderwijs).
- heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen binnen zijn afstudeerrichting en kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.
- kent doelen van evalueren en toetsen en daarbij passende vormen van observeren, toetsen en examineren die relevant zijn voor de doelgroep binnen zijn afstudeerrichting.
- heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de contextspecifieke aspecten van vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

kunde

Onderwijsvoorbereiding

- kan vakdidactisch verantwoorde, effectieve en activerende onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) ontwerpen die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum van algemeen vormend onderwijs of (voorbereidend) beroepsonderwijs.
- kan samenhangende onderwijsactiviteiten uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten in (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs.
- kan binnen de afstudeerrichting passende toetsen kiezen, maken of samenstellen.

Onderwijsuitvoering en organiseren van het leren

- kan effectief en gefundeerd inspelen op verschillen tussen leerlingen.
- kan een vakdidactisch adequaat klassenmanagement realiseren en leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen/studenten, ook buiten de context van school.
- kan samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen/studenten binnen de context van de gekozen afstudeerrichting stimuleren.
- kan leerstof aan zijn leerlingen/studenten begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.
- kan de leerlingen/studenten met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrenge en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.
- kan de leerling/student begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.
- kan de leerlingen/studenten een gerichte inzet van loopbaanoriëntatie en -begeleiding bieden.

Onderwijsevaluatie en -ontwikkeling

- kan zijn eigen onderwijsontwerp, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten, evalueren op effect en het onderwijsontwerp waar nodig bijstellen.
- kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen.
- kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs waar nodig bijstellen.
- kan feedback vragen van leerlingen/studenten en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
- kan leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- kan advies vragen en geven aan collega's of andere deskundigen.
- kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen.
- kan de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden.
- kan bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent:

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene; waarbij het ook gaat om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID -- AFSTUDEERFASE

kennis

Contact met en aansluiting bij leerlingen

- heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk binnen de afstudeerrichting relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. Voor beroepsonderwijs betekent dit dat hij zich heeft verdiept in de theoretische en praktische aspecten van het leren functioneren in een beroep en de ontwikkeling van beroepsidentiteit.

Pedagogisch klimaat

- heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.

Leerlingbegeleiding

- heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen.
- heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

School en maatschappij

- weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs.

kunde

Contact met en aansluiting bij leerlingen

- speelt pedagogisch doelmatig en intercultureel sensitief in op verschillen tussen leerlingen/studenten en moedigt hen op positieve wijze aan zich te ontwikkelen, in het vak(gebied) en in hun persoonlijke vorming.
- kan het zelfvertrouwen van leerlingen/studenten stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren; heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen/studenten en doet daar recht aan. Hierbij heeft hij zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (onder meer in het kader van loopbaanoriëntatie en -begeleiding).

Pedagogisch klimaat

- creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat in verschillende onderwijsleersituaties en onderzoekt bij moeilijkheden mogelijke oplossingen.
- kan groepsprocessen sturen en (bege)leiden.
- kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen/studenten en een veilig pedagogisch klimaat scheppen door ruimte voor leren en duidelijke verwachtingen en eisen.
- kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden
- is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie.

Leerlingbegeleiding

- kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn, zoals begeleiders van het leren op de werkplek en ouders.

School en maatschappij

- kan benoemen wat zijn visie is op zijn sociaalmaatschappelijke rol als docent in relatie tot de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen/studenten en welke ethische verantwoordelijkheden dit met zich meebrengt.
- draagt bij aan burgerschapsvorming rekening houdend met diversiteit in de samenleving, met maatschappelijke, regionale en internationale ontwikkelingen en met de morele ontwikkeling van leerlingen.

Bijlage 2 Leerlijn Handelingsbekwaamheid TLO 2020-2021

De opbouw van de leerlijn gedurende de opleiding is gebaseerd op toename van:

aspecten	propedeuse	hoofdfase	afstudeerfase
zelfstandigheid	(intensief) begeleid	.. naar grotendeels onbegeleid	zelfstandig, begeleiding op afstand
verantwoordelijkheid	niet voor resultaat, wel voor inzet verantwoordelijk	...naar voornamelijk individuele en grotere verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
complexiteit taken	eenvoudig, geïnstrueerd	...naar complexe(re) en minder voorspelbare taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

Domein	Beoordelings-criteria	Propedeuseniveau (minimum voor eind propedeuse)	Hoofdfaseniveau (minimum voor eind hoofdfase)	Afstudeerfaseniveau (minimum voor eind afstudeerfase)	Plusniveau
Pedagogisch bekwaam	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	Je maakt contact met leerlingen/ studenten en sluit aan bij de doelgroep.	Je toont oog voor de verschillen tussen leerlingen/studenten en stimuleert hen om te leren.	Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/ studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.	Je creëert een effectief en plezierig werk- en leerklimaat voor leerlingen, draagt bij aan opvoedkundige waarden en je kunt probleemsituaties t.a.v. groepen en individuele leerlingen flexibel en adequaat oplossen.
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	Je durft de leiding te nemen in de omgang met leerlingen/studenten en toont daarbij inzicht in groepsdynamica en principes van klassenmanagement.	Je creëert binnen gangbare onderwijsituaties in avo en (v)mbo een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, je stemt je pedagogisch-didactisch handelen af op de onderwijs-behoeften van je leerlingen/ studenten en signaleert leer-, gedrags- en ontwikkelingsproblemen en –stoornissen.	Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten.	
Vakinhoudelijk & vakdidactisch bekwaam	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	Je voert vakdidactisch voorbereide onderwijsactiviteiten uit aan de hand van lesdoelen in begeleide (semi-) authentieke contexten.	Je voert (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten uit, waaronder toetsen/feedback, binnen deels onbegeleide contexten van avo en (v)mbo, waarbij je het leren van de leerlingen, met hun verschillende talenten en achtergronden, faciliteert en stimuleert, en adequaat organiseert.	Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.	Je ontwerpt en verzorgt verantwoorde en de leerlingen/studenten uitdagende onderwijsactiviteiten, waarin naast een adequate planning ook ruimte is voor improvisatie en aansluiting bij verschillen tussen leerlingen/studenten en bij de actualiteit.
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	Je toont bereidheid te leren van fouten in de eigen beheersing van het vak(gebied) en je onderneemt actie ter verbetering.	Je toont voldoende beheersing van het vak(gebied) om leerlingen/studenten in gangbare situaties verantwoord te onderwijzen.	Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.	Je levert een actieve bijdrage aan de actuele ontwikkeling van je vakgebied.

Brede professionele basis	Professionele samenwerking	<p>Je communiceert actief met je werkplekbegeleider en medestudenten, en komt afspraken na.</p> <p>Je laat door je gedrag als leraar-in-opleiding in scholen zien dat je je bewust bent van je voorbeeldfunctie als docent.</p>	<p>Je werkt constructief samen met medestudenten in en buiten de opleiding en met docenten en collega's in het werkveld, en stemt je professionele handelen waar nodig af met hen.</p>	<p>Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.</p>	<p>Je participeert als volwaardige collega op de school en draagt bij aan de schoolontwikkeling en de professionalisering van de beroepsgroep.</p>
	Professionele dialoog	<p>Je reflecteert actief op basis van reacties van leerlingen, medestudenten, (werkplek) begeleiders en anderen op je eigen handelen als leraar.</p>	<p>Je draagt d.m.v. intervisie actief bij aan je eigen systematische en op een onderzoekende houding gebaseerde professionele ontwikkeling en die van medestudenten.</p>	<p>In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.</p>	

Bijlage 3 Feedbackinstrument voortgangsgesprek FLEX Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo

Naam student:	Opleiding:	WPL-school:
	Voltijd/deeltijd:	Afstudeerrichting:
Naam feedbackgever:	Rol feedbackgever:	Datum:
Feedback ten behoeve van: tussentijdse evaluatie / voortgangsgesprek / portfolio / ...		
Afstudeerfaseniveau		
	zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
	verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
	complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

Domein	Feedback criterium	Afstudeerfaseniveau (minimum voor eind afstudeerfase)	FEEDBACK (wat ik gezien of gemerkt heb)	FEEDFORWARD (wat je nog verder zou kunnen ontwikkelen)
Pedagogisch bekwaam	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/ studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.		
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten.		
Vakinhoudelijk & vakdidactisch bekwaam	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.		
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.		
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.		
	Professionele dialoog	In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.		

Bijlage 4 Eindevaluatie door werkplekbegeleider Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo 2020-2021

Naam student:	Opleiding:	WPL-school:
	Voltijd/deeltijd:	Afstudeerrichting:
Naam werkplekbegeleider:	Handtekening werkplekbegeleider:	Datum:
Afstudeerfaseniveau		
	zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
	verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
	complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

Beoordelings-criteria:		Criterion is meer dan voldoende aangetoond,	Criterion is voldoende aangetoond:	Criterion is niet voldoende aangetoond,
Pedagogische bekwaamheid	Contact met en aansluiting bij leerlingen/studenten	☐ Want:	☐ Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling. Toelichting:	☐ Want:
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	☐ Want:	☐ Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen /studenten. Toelichting:	☐ Want:
Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	☐ Want:	☐ Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/ studenten. Toelichting:	☐ Want:
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	☐ Want:	☐ Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep. Toelichting:	☐ Want:
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	☐ Want:	☐ Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af. Toelichting:	☐ Want:

	Professionele dialoog	☐ Want:	☐ In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk. Toelichting:	☐ Want:

Eindevaluatie werkplekbegeleider

Ja, ik heb jou zien functioneren op tenminste het afstudeerniveau voor handelingsbekwaam leraar in je vak in avo/vmbo/mbo.

Feedforward voor het vervolg van je loopbaan:

Nee, ik heb jou nog niet voldoende zien functioneren op tenminste het afstudeerniveau voor handelingsbekwaam leraar in je vak in avo/vmbo/mbo.

Feedforward voor het alsnog verwerven van het afstudeerniveau handelingsbekwaam leraar:

Bijlage 5 Beoordelingsrubric Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo 2020-2021

Gegevens

Naam student:	Opleiding (voltijd of FO-deeltijd):	(WPL-)school
Studentnummer:	Afstudeerrichting:	
Naam 1 ^e examiner:	Handtekening 1 ^e examiner:	Toetscode Progress:
Naam 2 ^e examiner:	Handtekening 2 ^e examiner:	Datum t.b.v. invoer Progress (inleverdatum of datum assessment):
Gebruikte handleiding met vermelding van bijbehorend studiejaar:		

Voorwaarden om Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo te kunnen beoordelen

	ja	nee	
<i>Volledigheid</i>	0	0	Het HB-portfolio is beknopt en compleet: bevat alle gevraagde onderdelen, waaronder een kritische reflectie op de leeruitkomst met verwijzing naar de bewijsstukken en het verplichte voorblad.
<i>Lay-out, spelling en stijl</i>	0	0	Teksten zijn goed leesbaar en bevatten geen of nauwelijks spelfouten. Het verslag is <i>gestructureerd</i> m.b.v. een inhoudsopgave, hoofdstuktitels, kopjes, alinea's en witregels en/of de digitale weergave is helder gestructureerd en navigeerbaar. De <i>stijl</i> is professioneel en navolgbaar.
<i>Bewijsvoering</i>	0	0	De bewijsvoering voldoet aan de VRAAK-criteria (Variatie, Relevantie, Authenticiteit, Actualiteit, Kwaliteit) en bevat in elk geval feedback van leerlingen/studenten, van de werkplekbegeleider en van een vakdocent van NHL Stenden.
<i>Bronvermelding</i>	0	0	Bronvermeldingen en verwijzingen zijn consequent genoteerd volgens APA-richtlijnen.
<i>Afstudeerrichting</i>	0	0	De afstudeerrichting is zichtbaar in de bewijsvoering.

Handelingsbekwaam leraar in jouw vakgebied binnen de door jou gekozen afstudeerrichting

Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent binnen de kaders van de bekwaamheidseisen. Dat betekent dat je doelmatig en intercultureel sensitief handelt t.a.v. leerlingen, collega's en alle andere betrokkenen, in het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en ontwikkelen van onderwijs op jouw school en dat je je handelen onderbouwt vanuit actuele inzichten uit theorie en praktijk.

Afstudeerfaseniveau

zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

EINDBEOORDELING AANTONEN VAN DE LEERUITKOMST:

Bewijsvoering is systematisch bovengemiddeld volledig en van hoog niveau t.a.v. het gevraagde voor de leeruitkomst, en omvat enkele uitzonderlijke prestaties (benoemd in de verantwoording).	Bewijsvoering is systematisch bovengemiddeld volledig en toont over de volle breedte een hoger niveau dan minimaal vereist voor het kunnen voldoen aan de leeruitkomst (benoemd in de verantwoording).	Bewijsvoering is acceptabel om redelijkerwijs vast te kunnen stellen of de leeruitkomst behaald is. Bewijsvoering is compleet en het niveau hiervan is toereikend.	Bewijsvoering is niet afdoende om vast te kunnen stellen of aan de leeruitkomst wordt voldaan. Er zijn hiaten, ernstige tekortkomingen of portfoliostukken tonen niet voldoende het vereiste niveau aan (benoemd in de verantwoording).
☐ uitstekend	☐ goed	☐ voldoende	☐ onvoldoende

Verantwoording eindbeoordeling:

Beoordelings-criteria:		criterium is meer dan voldoende aangetoond,	criterium is voldoende aangetoond:	criterium is niet voldoende aangetoond,
Pedagogische bekwaamheid	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	☐ Want:	☐ Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling. Toelichting:	☐ Want:
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	☐ Want:	☐ Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	☐ Want:	☐ Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	☐ Want:	☐ Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep. Toelichting:	☐ Want:
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	☐ Want:	☐ Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af. Toelichting:	☐ Want:
	Professionele dialoog	☐ Want:	☐ In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk. Toelichting:	☐ Want:
Feedback voor de inductiefase:				

Bijlage 6 Begeleiding en beoordeling in de afstudeerfase 2020-2021 module HB FLEX

Tijdens je afstudeerfase heb je te maken met een aantal begeleiders en beoordelaars op de school en op het instituut. Hieronder worden de rollen beschreven, zodat je weet bij wie je terecht kunt.

1. Rollen en verantwoordelijkheden

Studiecoach/afstudeerbegeleider

De studiecoach/afstudeerbegeleider begeleidt je tijdens de hele afstudeerfase: bij je studieplanning en bijvoorbeeld het concretiseren en specificeren van de leeruitkomsten naar afstudeerrichting, vak en WPL-school in je professionaliseringsplan. Hij of zij is ook je aanspreekpunt bij persoonlijke kwesties. De studiecoach/afstudeerbegeleider is meestal een docent van je opleiding.

Werkplekbegeleider (coach)

Je werkplekbegeleider is een docent, veelal vakdocent, van je WPL-school die je dagelijkse begeleiding verzorgt bij HB (eerstelijns ondersteuning op je werkplek). De begeleiding richt zich op het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijsactiviteiten. Desgevraagd bezoekt de werkplekbegeleider ook een of meerdere lessen. In overleg met de student wordt dan gekozen voor een lesobservatieformulier (op Blackboard zijn diverse opties te vinden). Tevens zorgt je werkplekbegeleider ervoor dat je vertrouwd raakt met de schoolcultuur als je nieuw bent op de werkplek.

Schoolopleider

De schoolopleider is als het ware de brug tussen de WPL-school en de opleiding; de algemeen begeleider van alle studenten op een betreffende WPL-school. Hij of zij begeleidt toekomstige en startende docenten in hun ontwikkeling van iets meer afstand dan de werkplekbegeleider (tweedelijns ondersteuning op je werkplek). Zo organiseert hij/zij bijvoorbeeld intervisiebijeenkomsten, zorgt voor theoretische verdieping en houdt zicht op het leerproces van de (toekomstige) docenten. In geval van vraagstukken rondom het functioneren van de student neemt de schoolopleider contact op met de instituutsopleider en/of de 1e examinator.

Instituutsopleider

De instituutsopleider is vaak minder direct in beeld voor de student in de afstudeerfase, behalve bij opleidingsscholen waar hij/zij een rol speelt in het opleidingstraject van de afstudeerfase. Hij/zij is een NHL Stenden Hogeschool-docent die gekoppeld is aan één of meerdere WPL-scholen. Hij of zij is het primaire aanspreekpunt voor de schoolopleider in de WPL-school en is binnen die school niet alleen betrokken bij het begeleiden en opleiden van studenten/stagiaires, maar ook bij schoolontwikkeling op het gebied van WPL, en de WPL-gerelateerde activiteiten van de studenten.

Vakdidacticus/Vakdidactisch expert

De vakdidactisch expert is een docent uit je opleidingsteam. Deze brengt je een bezoek op je werkplek en geeft je op basis van zijn/haar bevindingen vakdidactische feedback. Met deze feedback

moet je aantoonbaar iets doen. De vakdidactisch expert kan verder ondersteuning bieden bij vragen van (vak)didactische aard en bij de opstelling van je onderwijs- en vakvisie.

Examinatoren

De Vakdidacticus is ook 1^e examiner: deze bewaakt en beoordeelt de voortgang van het leerproces, door al tijdens het startgesprek een rol te spelen. Bij stagnatie rapporteert hij of zij naar de studiecoach van de student. De belangrijkste taak is het beoordelen van het beoordelingsportfolio HB van de student. Bij het beoordelingsgesprek HB is een 2^e examiner aanwezig, samen beoordelen 1e en 2e examiner het gesprek en het portfolio.

Overige betrokkenen

Naast bovenstaande personen, zijn er ook anderen betrokken bij je afstuderen. Denk bijvoorbeeld aan docenten van je opleiding die workshops of colleges verzorgen, aan begeleiders van intervisiegroepen, externe gastdocenten, trainers, etc.

2. Beoordelaars per leeruitkomst

Er zijn drie beoordelingen in de afstudeerfase, gekoppeld aan de drie leeruitkomsten:

1. Module handelingsbekwaam (portfolio-assessment en criteriumgericht interview)

Examinatoren 2020-2021:	
1e	Lerarenopleider van of namens de opleiding NHL Stenden Hogeschool
2e	Lerarenopleider of geschoolde collega uit het werkveld
Formatief: vakdidactisch bezoek	Zie 1 ^e examiner

2. Module Onderwijsprofessional:

2a. Professioneel profiel (profiel dossier en peerassessment)

Examinatoren* 2020-2021:	
1 ^e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool
2 ^e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool

*Tenminste een van de twee is docent van of namens de opleiding op NHL Stenden Hogeschool

2b. Didactisch ontwerp (onderzoeksrapportage)

Examinatoren* 2020-2021:	
1 ^e	Lerarenopleider van of namens de opleiding op NHL Stenden Hogeschool
2 ^e	Lerarenopleider of geschoolde collega uit het werkveld

Bijlage 7 Format voorblad eindwerken

Ruimte voor het invoegen van eigen afbeelding/tekst en titel eindwerk

Voor- en (meisjes)Achternaam student	
Studentnummer	
NHL Stenden e-mailadres	
Opleiding	
Variant	Voltijd, Kop, Deeltijd (oude) of FO
Jaar van aankomst/cohort	
Inleverdatum*	
Begeleider(s) bij het maken van dit product	
Naam examiner(en)**	
Gebruikte handleiding (met vermelding van het studiejaar dat op de handleiding staat)	
Progresscode van de onderwijseenheid zoals die in jouw leerplan staat	

*Dit is de datum dat het product aan de examinerator wordt gegeven of gemaïld. Deze datum wordt ook gebruikt bij het invoeren van het resultaat in Progress en kan belangrijk zijn voor je datum van afstuderen.

** Noteer hier de naam van de beoordelaars (examinatoren) als je die weet.

Door het inleveren van dit product (werkstuk, verslag etc.) verklaar ik dat het product eigen werk is en dat het vrij is van fraude zoals in het onderwijs- en examenreglement artikel 6.17 lid 4 sub f, g en h is beschreven.

NHL
STENDEN

hogeschool